

Hyväksytty vammaisneuvostossa 28.9.2021

HYVINKÄÄN VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTASÄÄNTÖ

1. Taustaa

Vammaisneuvosto on kunnan yhteistyö- ja vaikuttamistoimielin, jonka toiminnasta säädetään kuntalain 5. luvussa Kunnan asukkaiden osallistumisoikeus:

28 §

Vammaisneuvosto

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.

Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

2. Vammaisneuvoston valitseminen

Vammaisneuvoston nimittää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan esityksestä.

Vammaisjäsen- ja varajäsenehdokkaat valitaan kunnassa toimivien ja vaikuttavien potilas- ja vammaisyhdistysten erikseen järjestetyissä valintakokouksissa. Jokaisella vammaisella ja vammaisen omaisella on oikeus asettua ehdolle ja jokaisella paikallisella vammaisyhdistyksellä on oikeus asettaa ehdokkaita.

Yhdistykset voivat ehdottaa kunnanhallitukselle myös, minkä hallintokuntien, lautakuntien tai liikelaitosten edustajat se haluaisi vammaisneuvoston jäseniksi.

Kunnan vastuulla on tiedottaa valintakokouksesta riittävän laajasti, jotta kaikki se saavuttaa kaikki yhdistykset. Some-tiedottaminen ei yksinään riitä.

Vammaisneuvostoon on suositeltavaa valita edustajia mahdollisimman kattavasti eri vammaryhmistä. Ainakin liikuntavammaisilla, näkövammaisilla ja vammaisten lasten vanhemmilla olisi hyvä olla edustus vammaisneuvostossa.

Vammaisneuvoston jäsenen suositellaan olevan kunnan asukas. Ulkokuntalaisten valinta vammaisneuvostoon voi olla välttämätöntä, ellei omasta kunnasta ei löydy riittävästi halukkaita jäseniä.

Kunnan pitää mahdollistaa vammaisneuvoston jäsenille perehdytyskoulutus, esim. Valtakunnalliset vammaisneuvostopäivät ja/tai Vammaispalvelujen neuvottelupäivät, eritoten uuden neuvoston käynnistäessä toimintaansa.

Vammaisneuvosto edellyttää, että toimintaan varataan riittävät taloudelliset resurssit.

3. Vammaisneuvoston kokoonpano

Vähintään puolet vammaisneuvoston jäsenistä pitää olla vammaisia, heidän omaisiaan ja vammaisjärjestöjen ehdottamia jäseniä.

Vammaisneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan pitää olla vammaisjäsen. Valintakokous nimeää tai vammaisneuvosto valitsee heidät keskuudestaan järjestäytymiskokouksessaan.

Sihteerinä toimii kunnan vammaisasiamies, vammaispalvelun työntekijä tai muu kunnan nimeämä viranhaltija, jolla on kokouksissa puheoikeus.

4. Toimikausi

Kaupungin-/kunnanhallitus asettaa vammaisneuvoston valtuustokaudeksi, ellei vammaisneuvosto omaehtoisesti ehdota lyhyempää toimikautta. Vammaisneuvostoa täydennetään tarvittaessa uusilla jäsenillä.

Istuva vammaisneuvosto jatkaa toimintaansa, kunnes uusi on nimitetty ja järjestäytynyt.

5. Yhteistyö kunnan kanssa

Yhteistyön toteutumiseksi vammaisneuvostossa tulee vammaisjäsenten lisäksi olla viranhaltija- ja luottamushenkilöjäseniä. Toinen tapa varmistaa toimiva yhteistyö on kirjata kunnan hallintosääntöön esittelijöitä velvoittava määräys osallistaa vammaisneuvosto vammaisia koskevien asioiden käsittelyyn jo niiden valmisteluvaiheessa ja kutsua neuvoston edustaja paikalle asioista päätettäessä. Lisäksi vammaisneuvostolle pitää kirjata hallintosääntöön oikeus esittää kutsumistaan.

Kunnan tulee pyytää vammaisneuvostoa nimeämään edustajansa nuorisovaltuuston tapaan lautakuntiin ja kunnan työryhmiin ja projekteihin.

6. Vammaisneuvoston tehtävät

Vammaisneuvostolle on taattava mahdollisuus toteuttaa kuntalain 28§ asioita.

Vammaisneuvosto toimii asiantuntijaelimenä vammaisuuteen liittyvissä asioissa ja edistää vammaisten henkilöiden näkyvyyttä voimavarana. Neuvoston jäsenillä on merkittävää omakohtaista kokemusta, osaamista ja tietoa vammaisuudesta, esteettömyydestä ja saavutettavuudesta. Niiden hyödyntäminen kunnan eri hallintokuntien, lautakuntien ja liikelaitosten työssä on kaikkien osapuolien yhteinen etu. Vammaisneuvoston osallistaminen jo asioiden valmisteluvaiheessa vähentää muutos- ja korjaustarpeita ja siten kustannuksia.

Vammaisneuvosto edistää vammaisten henkilöiden yhdenvertaista osallistumista koulutukseen, työhön, asumiseen, kulttuuri- ja harrastustoimintaan ja kaikkiin yhteiskunnan toimintoihin. Se edistää sote- ja muiden kunnallisten palveluiden saavutettavuutta sekä kunnan toimialojen toiminnan suunnittelua, valmistelua ja seuranta-asioiden, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vammaisneuvosto osallistuu vammaispoliittisen, esteettömyys-, hyvinvointi- ym. ohjelmien laatimiseen ja seuraa niiden toteutumista.

Vammaisneuvosto tekee aloitteita ja antaa lausuntoja esteettömyysnäkökulmasta kunnan hallintokunnille ja muille viranomaisille vammaisia koskeissa asioissa, kuten kaavoitus, katusuunnittelu, uudisrakentaminen ja peruseräparannus. Tavoite on, että rakennettu ympäristö sopii kaikille, myös niille, joiden kyky liikkua, toimia ja suunnistautua on vamman, sairauden tai iän johdosta rajoittunut.

Vammaisneuvosto voi perustaa työryhmiä ja kutsua niihin vammaisia ja vammaisten lasten vanhempia myös ulkopuoleltaan, mikä edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta laajasti.

Vammaisneuvosto osallistuu maakunnan tai muun alueellisen vammaisneuvoston toimintaan ja toimii yhteistyössä valtakunnallisen ja muiden kunnallisten vammaisneuvostojen kanssa.

Vammaisneuvosto edistää toiminnallaan kolmannen sektorin toimintaa vammaisten henkilöiden tukemiseksi.

Vammaisneuvosto laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

7. Kokouskäytäntö

Vammaisneuvosto kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain ja lisäksi tarvittaessa, jotta neuvostolla on todellinen mahdollisuus vaikuttaa vammaisia koskeviin asioihin ja vastata lausuntopyyntöihin aikataulussa.

Kokous on kutsuttava koolle myös, jos vähintään kolmasosa jäsenistä vaatii sitä.

Vammaisneuvosto päättää itsenäisesti, mitä asioita se käsittelee kokouksissaan. Se ottaa asioita tarkasteluun omasta aloitteestaan tai vammaisten kuntalaisten, heidän omaistensa tai muiden ehdotuksesta.

Neuvoston työn sujuvoittamiseksi voidaan tarvittaessa valita valmisteleva työvaliokunta tai muita työryhmiä. Niiden kokouksista maksetaan normaali kokouspalkkio ja matkakorvaukset.

Varajäsenellä on aina läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa. Varajäsenelle maksetaan kokouspalkkio ja matkakorvaukset vain silloin, kun varsinainen edustaja on poissa, ellei kunta päätä muuta.

Lisäksi UVA suosittelee edellisen hallituskauden aikana laaditun ”Opas maakunnan vammaisneuvoston toimintaan” noudattamista soveltuvin osin kunnallisten vammaisneuvostojen toiminnassa. Se löytyy osoitteesta
<https://alueuudistus.fi/documents/1477425/4064731/Opas+maakunnan+vammaisneuvoston+toimintaan+040418.pdf/fd2058a9-5932-4616-97a1-863de3746392/Opas+maakunnan+vammaisneuvoston+toimintaan+040418.pdf.pdf>